

**MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM**

ISTORIA ȘI TRADIȚIILE MINORITĂȚII ELENE DIN ROMÂNIA

Programa școlară pentru ciclul gimnazial

Clasa a VI-a

Clasa a VII-a

*Aprobat cu Ordin al ministrului
nr. 5239/10.10.2013*

București, 2013

NOTĂ DE PREZENTARE

Disciplina *Istoria și tradițiile minorității elene din România* face parte, alături de *Limba și literatura maternă* și *Educația muzicală*, din grupul disciplinelor specifice activității de predare în limbile minorităților naționale din învățământul românesc preuniversitar gimnazial și liceal. Elevilor aparținând minorităților naționale li se asigură, la cerere și în condițiile legii, studiul acestei discipline integrate în orarul școlii, ca parte a trunchiului comun (art. 46, al. 7 din *LEN nr.1/2011* și art. 60 din Anexa la *OMECTS nr. 5671/10.09.2012*). Predarea ei se face, în conformitate cu prevederile planului-cadru, în învățământul gimnazial. Programa a fost concepută pentru elevii ciclului gimnazial (clasa a VI-A și clasa a VII-a) aparținând minorității elene, cu o oră de trunchi comun.

Disciplina *Istoria și tradițiile minorității elene din România* își propune: conștientizarea de către elevii de origine greacă din România a apartenenței la spațiul istoric și cultural în care trăiesc, prin cunoașterea etniei proprii și a contextului mai larg, național și universal; cunoașterea adevărului istoric privind vechimea și caracterul relațiilor româno-elene; valorificarea surselor documentare referitoare la trecutul grecilor din România; cultivarea interesului pentru studiu și valori; promovarea încrederii și respectului interetnic; stimularea interesului pentru valorile de patrimoniu

Construită în spiritul prevederilor *Legii Educației Naționale*, noua programă ține seama totodată și de *Recomandarea Comisiei Europene privind competențele cheie* (2006) care domină discursul privind finalitățile sistemelor de învățământ din Europa, în perspectiva compatibilizării sistemelor educaționale din țările Uniunii Europene. Disciplina *Istoria și tradițiile minorității elene din România* contribuie la formarea progresivă a competențelor-cheie pentru educația pe parcursul întregii vieți, recomandate de Parlamentul și Consiliul Uniunii Europene, mai ales în ceea ce privește următoarele domenii de competențe-cheie: competențe sociale și civice; competențe de comunicare; sensibilizare și exprimare culturală; a învăța să înveți.

Elaborarea programei a ținut seama și de principiile educației istorice contemporane care se regăsesc în documentele de politică educațională din țara noastră și în cele europene (OMECT 1528/18 iulie 2007, Carta albă asupra dialogului intercultural din mai 2008, Recomandarea 15/2001 a Consiliului Europei cu privire la predarea istoriei etc.)

Studiul disciplinei *Istoria și tradițiile minorității elene din România* reprezintă o componentă a ariei curriculare *Om și societate*. Construcția programei a avut în vedere asigurarea coerenței la nivelul la nivelul ariei curriculare *Om și societate*, prin stabilirea de legături cu programele de *Istorie*, *Geografie* și *Cultură civică* și a coerenței între arii curriculare (mai ales cu aria *Limba și Comunicare*), prin realizarea conexiunilor cu programa de *Limba Neogreacă maternă*. Elevii interesați pot continua și la nivel liceal demersurile inițiate prin programele de *Istoria și tradițiile minorităților*, înscriindu-se în clasa a X-a la cursul opțional *Istoria minorităților naționale din România* (aprobat prin OMECT nr.6296/17.XII.2008), curs destinat nu numai elevilor aparținând minorităților naționale ci oricărui elevi din clasa a X-a dornici să înțeleagă diversitatea culturală și să valorifice contribuția fiecărei comunități la un orizont spiritual comun.

Programa cuprinde, pe lângă *Nota de prezentare*:

- Competențe generale ale disciplinei, urmărite pe parcursul celor doi ani de studiu
- Valori și atitudini
- Competențe specifice derivate din competențele generale
- Conținuturile învățării
- Sugestii metodologice. Exemple de activități de învățare. Modalități de evaluare
- Bibliografia

Competențe generale

1. Utilizarea adecvată a limbajului din sfera valorilor și tradițiilor elene
2. Utilizarea surselor istorice, a metodelor și tehnicilor adecvate istoriei și etnografiei pentru rezolvarea de probleme
3. Folosirea resurselor care susțin educația permanentă
4. Cooperarea în rezolvarea unor probleme, în cadrul diferitelor grupuri
5. Participarea la activități de interes local care să valorizeze pozitiv relațiile dintre minoritatea elenă, alte minorități și populația majoritară

Valori și atitudini vizate

- Asumarea identității în condițiile respectului pentru diversitatea etnică, socială, religioasă și culturală
- Coerență și rigoare în gândire și acțiune
- Gândire critică și flexibilă
- Deschidere și relaționarea pozitivă cu ceilalți, interesul pentru împărtășirea valorilor proprii
- Manifestare a respectului față de sine și ceilalți
- Respectarea drepturilor fundamentale ale omului
- Manifestarea unei atitudini pro-active în viața personală și cea socială
- Disponibilitate pentru interacțiuni sociale eficiente
- Stimularea interesului pentru valorile de patrimoniu
- Rezolvarea pe cale non-violentă a conflictelor

CLASA a VI-a

Competențe specifice

- 1.1. Recunoașterea și explicarea în termeni accesibili a noțiunilor specifice istoriei și civilizației elene
- 1.1. Recunoașterea și explicarea în termeni accesibili a noțiunilor specifice istoriei și civilizației elene
- 1.2. Identificarea de toponime din zonă
- 2.1. Localizarea în timp și spațiu a faptelor istorice pe baza surselor istorice
- 3.2. Integrarea informațiilor obținute în medii non-formale în analiza elementelor de istorie și cultură
- 4.1. Recunoașterea asemănărilor și diferențelor dintre sine și celălalt, dintre persoane, dintre grupuri
- 4.2. Formarea imaginii pozitive despre sine și despre ceilalți
- 5.1. Disponibilitate pentru participarea la proiecte comunitare autofinanțate sau cu alte surse de finanțare
2. 2. Descrierea unor evenimente, procese istorice
2. 3. Identificarea cauzelor și consecințelor unui eveniment, proces istoric
- 3.1. Utilizarea surselor istorice pentru formularea unui punct de vedere

Conținuturi

I. Introducere: Moștenirea culturală a vechilor greci:

Democrația
Idealul uman
Aportul științific
Mitologia. Literatura greacă
Arta greacă: Sculptura greacă – oglindă a frumuseții umane;
Arhitectura greacă - măsură a echilibrului. Templul grec;
Edificii specifice civilizației grecești – Teatrul și stadionul
Olimpismul și valorile sale

II. Originea și așezarea grecilor pe teritoriul actual al României

Venirea grecilor în patria actuală
Colonizarea greacă din Dobrogea în Antichitate.
Noi valuri ale așezării grecilor în spațiul românesc.
Grecii în toponimia românească

III. Aspecte ale vieții grecilor din România

Ocupațiile grecilor din România
Familia. Educația. Limba greacă
Tradiții grecești păstrate în spațiul românesc
Ritualuri de familie, tradiții privind etapele importante ale vieții
Portul, religia, sărbătorile
Poezii populare, proverbe și zicători
Marea și muntele în cântecele populare grecești
Legende și istoria Greciei reflectate în dansurile grecești
Alimentația. Bucătăria greacă

IV. Evoluția istorică a grecilor din spațiul românesc până la începutul sec. al XIX-lea.

Grecii în Țările Române. Cărturari greci la curțile domnești
Regimul fanariot.
Cooperarea culturală româno-greacă

CLASA a VII-a

Competențe specifice

- 1.1. Recunoașterea și explicarea termenilor specifici istoriei minorității elene din România
- 2.4. Stabilirea de asemănări și deosebiri, prin compararea informațiilor din surse istorice deosebite

- 2.1. Localizarea în timp și spațiu a faptelor istorice pe baza surselor istorice
- 2.2. Descrierea unor evenimente, procese istorice
- 2.3. Identificarea cauzelor și consecințelor unui eveniment, proces istoric
- 3.1. Utilizarea surselor istorice pentru formularea unui punct de vedere și argumentarea lui
- 1.2. Folosirea limbajului adecvat în situații noi de comunicare orală sau scrisă
- 4.1. Recunoașterea asemănărilor și diferențelor dintre sine și celălalt, dintre persoane, dintre grupuri
- 4.2. Formarea imaginii pozitive despre sine și despre ceilalți

- 3.2. Integrarea informațiilor obținute în medii non-formale în analiza elementelor de istorie și cultură
- 4.3. Realizarea unei lucrări în echipă, prin asumarea de responsabilități
- 5.1. Disponibilitate pentru participarea la proiecte comunitare autofinanțate sau cu alte surse de finanțare
- 5.2. Utilizarea cunoștințelor și resurselor individuale în diferite contexte private și publice (realizarea de investigații, proiecte personale și de grup)

Conținuturi

I. Introducere: Anul 1821 în istoria românilor și a grecilor din spațiul românesc

II. Evoluția istorică a grecilor din spațiul românesc după 1821. Interferențe cu lumea românească

Organizarea comunităților grecești în timpul lui Alexandru Ioan Cuza

Profesii ale grecilor din România: Negustori, comercianți, industriași, armatori, moșieri, arendași, proprietari de hoteluri și magazine, cofetari, brutari, plăcintari, marinari; Profesori, medici, farmaciști, jurnaliști, avocați; Artiști

Legăturile grecilor cu țara lor de origine

Grecii din România după Marea Unire
Venirea grecilor în România în timpul războiului civil grec (1946-1949)

Reînvierea comunităților grecești din România după 1989

III. Contribuția minorității elene la patrimoniul comun

Literatura

Știința

Arta

Învățământul

Presa de limbă greacă

Cooperarea culturală

Actele filantropice

SUGESTII METODOLOGICE

Studiul disciplinei *Istoria și tradițiile minorității elene din România* reprezintă o componentă a ariei curriculare *Om și societate*. Este un domeniu în continuă transformare, care include omul, modul lui de viață, relațiile cu alți oameni și mediul social, modalitățile în care acțiunile omului influențează evenimentele și care oferă elevului accesul la educație din perspectivă multiculturală.

Rolul acestei discipline este de a forma elevi conștienți de drepturile și responsabilitățile lor, în calitate de membri ai unei comunități, în calitate de cetățeni ai României și Europei, capabili de discernământ și de spirit critic, apți să-și argumenteze propriile opțiuni, cu spirit de inițiativă, manifestând interes pentru diversitatea valorilor de patrimoniu. Finalitățile disciplinei se reflectă nemijlocit în competențele generale, valorile și atitudinile enunțate în prezenta programă, din care este derivată întreaga structură.

Cele 5 competențe generale reprezintă punctul de plecare în elaborarea acestei programe. Ele se reiau în fiecare an de studiu (clasele a VI-a și a VII-a) și reprezintă sursa derivării competențelor specifice urmărite în cadrul fiecărei teme. Iată de pildă competențele specifice la clasa a VI-a, derivate din competențele generale:

CG1. Utilizarea adecvată a limbajului din sfera valorilor și tradițiilor elene
1. 1. Recunoașterea și explicarea în termeni accesibili a noțiunilor specifice istoriei și civilizației elene
1. 2. Identificarea de toponime din zonă
CG2. Utilizarea surselor istorice, a metodelor și tehnicilor adecvate istoriei și etnografiei pentru rezolvarea de probleme
2. 1. Localizarea în timp și spațiu a faptelor istorice pe baza surselor istorice
2. 2. Descrierea unor evenimente, procese istorice
2. 3. Identificarea cauzelor și consecințelor unui eveniment, proces istoric
CG3. Folosirea resurselor care susțin învățarea permanentă
3. 1. Utilizarea surselor istorice pentru formularea unui punct de vedere
3. 2. Integrarea informațiilor obținute în medii non-formale în analiza elementelor de istorie și cultură
CG4. Cooperarea în rezolvarea unor probleme în cadrul diferitelor grupuri
4.1. Recunoașterea asemănărilor și diferențelor dintre sine și celălalt, dintre persoane, dintre grupuri
4.2. Formarea imaginii pozitive despre sine și despre ceilalți
CG5. Participarea la activități de interes local care să valorizeze pozitiv relațiile dintre minoritatea elenă, alte minorități și populația majoritară
5.1. Disponibilitate pentru participarea la proiecte comunitare autofinanțate sau cu alte surse de finanțare

Formarea acestor competențe este, în mare măsură, rezultatul metodologiei didactice folosite, al modului în care profesorii organizează învățarea.

Pentru o mai bună valorizare a competențelor cheie, se recomandă ca strategiile didactice utilizate în predarea disciplinei *Istoria și tradițiile minorității elene din România* să pună accent pe construcția progresivă și coerentă a cunoașterii, pe *abordările interdisciplinare și transdisciplinare*.

Un concept care trebuie să fie permanent în atenția profesorului care predă această disciplină este acela al *coexistenței*, al *interculturalității* care a marcat în mod esențial identitatea românească. Este vorba de constanta interacțiune dintre minoritatea elenă, celelalte minorități și majoritatea românească.

Utilizarea surselor istorice trebuie să fie o preocupare permanentă a profesorului, care, totodată, trebuie să aibă în atenție *multiperspectivitatea*, selectând și utilizând dovezi din surse diferite pentru ca elevul să descopere ce s-a întâmplat și de ce, pentru a lămuri complexitatea unei situații iar activitățile propuse trebuie să contribuie la înlăturarea discriminării și a stereotipurilor.

Antrenarea gândirii critice a elevilor se poate face utilizând strategii bazate pe lectură activă, elaborarea raționamentelor, formulare de întrebări, elaborare de texte diverse (fișe de lectură, comentarii, referate etc).

Totodată, *integrarea noilor tehnologii informatice* în procesul de predare-învățare (inclusiv Internetul) devine astăzi esențială.

Utilizarea tehnicii investigației ca demers didactic poate favoriza exersarea tehnicilor de muncă intelectuală și metoda învățării prin descoperire, cultivarea interesului pentru cercetare. Prin metode active, elevii pot fi stimulați să afle lucruri noi și să colaboreze. Astfel, la clasa a VI-a, la tema Originea și așezarea grecilor în România, elevii pot fi îndrumați să caute informații despre originea și așezarea grecilor în localitate, aflând și prezentând apoi locul de origine al familiei lor și momentul stabilirii în localitate; La lecția despre familie pot obține acasă informațiile necesare realizării arborelui genealogic al familiei sau redactării biografiei unui membru cu realizări deosebite; La lecția Profesiile grecilor din România, elevii pot realiza un interviu cu un membru al familiei cu privire la ocupațiile practicate de-a lungul mai multor generații, interpretând apoi aceste informații. Astfel, în analiza elementelor de istorie, cultură și civilizație, pot fi integrate informații provenite din medii non-formale de învățare. Și la clasa a VII-a se pot face numeroase trimiteri la educația non-formală. De pildă, la tema Contribuția minorității elene la patrimoniul comun, putem cere elevilor să completeze harta localității cu obiective legate de prezența grecilor și de realizările lor și să facă fotografii (case, străzi ale căror nume amintesc de personalități de origine greacă și de realizările lor, statui, monumente, biserica greacă, cimitirul ortodox etc). Pe această bază se poate proiecta itinerarul unei plimbări în oraș sau al unei excursii în cadrul județului, pe urmele grecilor de altă dată. Și plecând de aici, elevii pot deveni părtași la schițarea unui ghid intercultural al localității, în care pot fi incluse obiective legate de realizările tuturor etniilor din spațiul respectiv. Cu ajutorul datelor adunate, se poate realiza în grup o lucrare scrisă și ilustrată despre urmele lăsate de greci în localitate, care să evidențieze contribuția etniei elene la crearea patrimoniului comun. Parteneriatele între școli și comunitățile elene din localitatea respectivă ori din alte localități sunt binevenite și pot favoriza acest gen de activități, antrenând nu numai elevii de origine elenă. De pildă, proiecte ca „Dialog cu timpul și lumea”¹, „Festivalul Elenismului din România”, concursul „Cei 7 înțelepți”, au adus împreună în ultimii ani tot mai mulți copii și tineri cu preocupări comune, din toate colțurile țării, atât din rândul etniei elene, cât și din rândurile altor etnii și ale majorității.

CONȚINUTURILE ÎNVĂȚĂRII - ARII TEMATICE LA CLASA a VI-a

I. Introducere: Moștenirea culturală a vechilor greci

Democrația

Idealul uman

Aportul științific

Mitologia. Literatura greacă

Arta greacă: Sculptura greacă – oglindă a frumuseții umane; Arhitectura greacă - măsură a echilibrului. Templul grec; Edificii specifice civilizației grecești – Teatrul și stadionul

Olimpismul și valorile sale

¹ Inițiat în anul 2009 de Uniunea Elenă din România, desfășurat cu sprijinul Guvernului României, a Departamentului pentru Relații Interetnice, proiectul „Dialog cu lumea și timpul” are ca obiective principale încurajarea dialogului, îmbunătățirea percepției Diversității și prețuirea ei, pentru o mai bună cunoaștere a valorilor multiculturale. Ca și itinerarul, tema „Dialogului” variază de la un an la altul. Astfel, anul 2012 a fost dedicat *Valorilor Olimpismului*, în timp ce 2013 a avut ca temă „Regulile nescrise ale Conviețuirii”.

I. Originea și așezarea grecilor pe teritoriul actual al României

Venirea grecilor în patria actuală
Colonizarea greacă din Dobrogea în Antichitate.
Noi valuri ale așezării grecilor în spațiul românesc.
Grecii în toponimia românească

II. Aspecte ale vieții grecilor din România

Ocupațiile grecilor din România
Familia. Educația. Limba greacă
Tradiții grecești păstrate în spațiul românesc
Ritualuri de familie, tradiții privind etapele importante ale vieții
Portul, religia, sărbătorile
Poezii populare, proverbe și zicători
Marea și muntele în cântecele populare grecești
Legende și istoria Greciei reflectate în dansurile grecești
Alimentația. Bucătăria greacă

III. Evoluția istorică a grecilor din spațiul românesc până la începutul sec. al XIX-lea

Grecii în Țările Române. Cărturari greci la curțile domnești
Regimul fanariot.
Cooperarea culturală româno-greacă

Lecții de sinteză:

- Etape ale venirii grecilor în spațiul românesc
- Importanța tradițiilor și a obiceiurilor populare în păstrarea identității grecilor din România.

CONȚINUTURILE ÎNVĂȚĂRII - ARII TEMATICE LA CLASA a VII-a

I. Introducere: Anul 1821 în istoria românilor și a grecilor din spațiul românesc

II. Evoluția istorică a grecilor din spațiul românesc după 1821. interferențe cu lumea românească

Organizarea comunităților grecești în timpul lui Alexandru Ioan Cuza
Profesii ale grecilor din România
Legăturile grecilor cu țara lor de origine
Grecii din România după Marea Unire.
Venirea grecilor în România în timpul războiului civil grec (1946-1949)
Reînvierea comunităților grecești din România după 1989

III. Contribuția minorității elene la patrimoniul comun

Literatura, știința, arta, învățământul, presa de limbă greacă
Cooperarea culturală
Actele filantropice

Lecție de sinteză: Români și greci alături în istorie. Un model de conviețuire

ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE RECOMANDATE ÎN CLASA A VI-A:

- exerciții de încadrare a evenimentelor într-o unitate de timp (deceniu, secol, mileniu)
- așezarea unor evenimente în ordine cronologică
- exerciții de identificare a unor termeni
- conversație dirijată pe o temă indicată
- exerciții de identificare a cauzelor și consecințelor unui eveniment, pe baza unor surse istorice
- completarea unor texte lacunare
- povestirea unor evenimente utilizând termeni învățați
- descrierea unor imagini reprezentând locuri, oameni, construcții, monumente etc
- exerciții de comparare a unor evenimente asemănătoare
- alcătuirea arborelui genealogic al familiei
- alcătuirea unei biografii
- colecționarea de fotografii, afișe, articole de presă privitoare la istoria comunității elene
- descrierea unor sărbători și obiceiuri locale
- observarea și comentarea unor imagini, vizionarea și comentarea unui film
- ordonarea cronologică a unor imagini reprezentând evenimente din viața unei familii ori a comunității elene
- realizarea unei lucrări pe baza surselor istorice
- rezolvarea și construirea unor rebusuri

ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE RECOMANDATE ÎN CLASA A VII-A:

- povestirea unor evenimente utilizând termeni învățați
- interpretarea informațiilor oferite de un tabel cronologic
- colecționarea de fotografii, afișe, articole de presă privitoare la istoria comunității elene
- realizarea unei expoziții
- descrierea unor imagini reprezentând locuri, oameni, construcții, monumente etc
- plasarea evenimentelor în contexte istorice și cronologice mai largi (românesc, european, universal)
- exerciții de comparare a informațiilor din surse istorice diferite cu privire la aceleași evenimente, procese istorice
- alcătuirea unei liste care înregistrează elemente de schimbare în viața grecilor din România în urma unor evenimente (de pildă identificarea schimbărilor de după decembrie 1918 sau după decembrie 1989).
- exerciții de completare a hărții localității cu obiective legate de prezența grecilor și de realizările lor
- alcătuirea de biografii ale personalităților studiate
- documentarea și alcătuirea de portofolii tematice cu privire la o personalitate sau un domeniu
- observarea și comentarea unor imagini, vizionarea și comentarea unui film
- exerciții care solicită exprimarea opiniilor
- alcătuirea în grup a planului unei dezbateri pe tema *Conviețuirii româno-elene* de-a lungul istoriei
- proiectarea itinerarului unei plimbări în oraș sau al unei excursii în cadrul județului, pe urmele grecilor de altă dată

- realizarea în grup a unei lucrări scrise despre urmele lăuate de greci în localitate
- construirea și rezolvarea unor rebusuri
- realizarea unei lucrări în grup pe baza cunoștințelor dobândite la clasă, dar și a informațiilor culese individual din familie, din surse istorice, lectură și surse web
- realizarea unui proiect în echipă, prin asumarea unor responsabilități

Profesorul trebuie să accepte multiplele sale roluri, de: creator de situații de învățare, consilier al fiecărui elev – încurajând parcursurile individuale de învățare, moderator, partener și colaborator al celui care învață, evaluator.

În ceea ce privește *evaluarea*, în perspectiva unui demers educațional centrat pe competențe, se recomandă utilizarea cu preponderență a evaluării continue, formative. Dar eficiența învățării poate spori prin diversificarea tipurilor de evaluare aplicate în procesul didactic. Profesorii vor folosi în mod adecvat toate tipurile clasice de evaluare (inițială, continuă și sumativă), orală sau scrisă, apelând totodată, în scopul motivării elevilor, la diverse metode complementare de evaluare: autoevaluarea, observarea sistematică a elevului, portofoliul, contribuția la realizarea unor proiecte de grup, participarea la diverse acțiuni, rezultatele obținute la diferite concursuri.

BIBLIOGRAFIA²

- Georgeta FILITTI, *Mereu împreună, România – Grecia, 130 de ani de relații diplomatice*, Brașov, Edit. Suvenir, 2010.
- Olga CİCANCI, *Presa de limbă greacă din România în veacul al XIX-lea*, București, Uniunea Elenă din România, 1995.
- Călin FELEZEU, *Metodica predării istoriei*, Cluj Napoca, Edit. Presa Universitară Clujeană, 2004.
- Paula SCALCĂU, *Grecii din România*, Ed. a II-a, București, Edit. Omonia, 2005.
- Paula SCALCĂU, *Elenismul în România*, București, Edit. Omonia, 2006 (și ediția în limba engleză, *Hellenism in Romania*, București, Edit. Omonia, 2011).
- Laura CĂPIȚĂ, Carol CĂPIȚĂ, *Tendențe în Didactica istoriei*, Pitești, Edit. Paralela 45, 2005.
- Doru DUMITRESCU, Carol CĂPIȚĂ, Mihai MANEA, Laura CĂPIȚĂ, Mihai STAMATESCU (coord.), *Istoria minoritatilor naționale din România, Material auxiliar pentru profesorii de istorie*, București, Edit. Didactică și Pedagogică, 2008.

Propunător: Prof. PAULA SCALCĂU

² Pe lângă lucrările generale menționate mai sus cu privire la grecii din România, profesorii pot folosi pentru documentare, în funcție de zona în care se desfășoară procesul educațional, numeroase lucrări speciale privind istoria comunităților grecești din diferite colțuri ale țării. Astfel de lucrări monografice au apărut după 1990, cu privire la grecii din București, Galați, Giurgiu (**Cornelia Papacostea –Danielopolu**, *Comunitățile grecești din România în secolul al XIX-lea*, București, U.E.R., 1996), Brăila (**Ionel Căndea**, *Comunitatea Greacă de la Brăila din cele mai vechi timpuri până în sec. al XIX-lea*, Muzeul Brăilei, Edit. Istros, 2004; **Cristian Filip**, *Comunitatea Greacă de la Brăila, 1864-1900*, Muzeul Brăilei, Edit. Istros, 2004; **Camelia Hristian**, **Ghena Pricop**, **Evdochia Smaznov**, *Greci, evrei, ruși lipoveni, turci... Brăila-Reactivarea memoriei trecutului*, Muzeul Brăilei, Edit. Istros, 2012), Calafat (**Florentza Georgetta Marincu**, *Calafatul, „un pion pe tabla de șah a istoricelor relații româno-elene”*, Prahova (**Nicolae Petrescu Redi**, *Comunitatea Elenă Prahova*, București, Edit. UERPress, 2012), Tulcea (**Victor Henrich Baumann**, *Prezența elenilor la Tulcea*, București, U.E.R., 2005), Turnu Severin (**Paula Scalcău**, *De la Papingo la Turnu Severin*, București, U.E.R., 2008; **Paula Scalcău**, **Tudor Rățoi**, *Prezența elenă în Mehedinți*, București, UER, 2008), Constanța (**Stavros Manesis**, *Comunitatea Elenă din Constanța-România / Η Ελληνική κοινότης Κωνσταντίας Ρουμανίας*, Ediție bilingvă, trad. în limba română Diana Cărburean, Despina Hagiu, București, Edit. UERPress, 2013).